Besluitformulier

Team Regie en Innovatie

Zaaknummer : 3953604 Datum : 10 september 2026	

Onderwerp: Aanvullend krediet groot onderhoud Koudekerksebrug

Besluit:

1. De gemeenteraad, via de Najaarsnota 2026, voor te stellen:
   a. een (aanvullend) investeringskrediet ter grootte van € 1.700.000,- beschikbaar te stellen ten behoeve van het groot onderhoud aan de Koudekerksebrug;
   b. Deze investering conform de vigerende Nota Activa in 25 jaar (categorie: bruggen (reconstructie)) met ingang van 2028 lineair af te schrijven tegen de omslagrente van 2,5%.
   c. De hieruit voortvloeiende afschrijvingslasten (25 termijnen van € 68.000) en rentelasten (€ 42.500 per jaar (aflopend)) te dekken ten laste van de begrotingssaldi van 2028 en verder.
2. De financiële gevolgen, die voortvloeien uit dit besluit onder 1, verwerken in de Najaarsnota 2026 op basis van de bijgevoegde begrotingswijziging.
3. Vooruitlopend op vaststelling van de Najaarsnota 2026 door de gemeenteraad al verplichtingen aangaan in het belang van de voortgang van het groot onderhoud van de Koudekerksebrug;
4. De gemeenteraad per brief informeren voorafgaand aan de behandeling van de Najaarsnota 2026.

Samenvatting

Het groot onderhoud aan de Koudekerksebrug wordt samen met een bouwteampartner uitgewerkt naar een definitief ontwerp. In de uitwerking van het ontwerp blijkt dat het beschikbare krediet niet toereikend is om het werk uit te voeren. Er is € 1,7 miljoen extra nodig ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget van € 6,8 miljoen.

De hogere kosten hebben verschillende oorzaken. Bij de oorspronkelijke raming is onvoldoende rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de Koudekerksebrug en de omstandigheden waaronder de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. De werkzaamheden zijn complexer en er zijn meer maatregelen nodig om veilig te kunnen werken, dan eerder was voorzien. Ook neemt de verwachte uitvoeringsduur toe van drie naar vier maanden. Daarnaast zijn de kosten van onder meer de elektrotechnische componenten van de installatie aanzienlijk hoger dan eerder geraamd, mede als gevolg van de grote vraag naar deze onderdelen op de wereldmarkt. Binnen het project is nadrukkelijk onderzocht waar optimalisaties en kostenbesparingen mogelijk zijn. Zo kan door de volledige stremming van de vaarweg gebruik worden gemaakt van een vaste pontonbrug in plaats van een duurder pontje. Verdere besparingen zijn niet mogelijk zonder de doelstellingen en het beoogde resultaat van het groot onderhoud wezenlijk aan te passen.

Inleiding

Het groot onderhoud aan de Koudekerksebrug wordt voorbereid en uitgevoerd in bouwteamverband. Dit houdt in dat de opdrachtgever, gezamenlijk met een geselecteerde aannemer, het definitief ontwerp van het werk vormgeeft (fase 1), om vervolgens opdracht te geven voor fase 2: de realisatie van het ontwerp. De voorbereiding van het werk bevindt zich nu in bouwteamfase 1, de ontwerpfase. Op basis van uitwerking van het ontwerp van het groot onderhoud van de Koudekerksebrug blijkt dat het beschikbare krediet niet toereikend is om het werk uit te voeren. Er is € 1,7 miljoen extra nodig ten opzichte van het beschikbare budget van € 6,8 miljoen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De Gemeente Alphen aan den Rijn is, als eigenaar, verantwoordelijk voor de veiligheid en beschikbaarheid van de Koudekerksebrug. De veiligheid en beschikbaarheid van de brug komt in het geding als er geen groot onderhoud en vervanging van onderdelen wordt uitgevoerd. Verschillende technische onderdelen van de brug zijn aan het einde van de levensduur.
De aanbruggen zijn in dusdanige staat dat bij uitblijven van vervanging de brug moet worden afgesloten voor bus- en vrachtverkeer. Bij uitblijven van groot onderhoud zullen storingen toenemen en zal de brug niet meer voldoen aan de verwachtingen van beschikbaarheid en betrouwbaarheid voor land- en vaarverkeer.

Het resultaat van de beoogde werkzaamheden bestaat uit veilige, beschikbare en betrouwbare bruggen met een efficiënte centrale bediening.

Kader

- Projectovereenkomst groot onderhoud Koudekerksebrug (april 2025)
- Overeenkomst voor de centrale bediening en onderhoud van beweegbare bruggen in de Gemeente Alphen aan den Rijn 2014
- Beheerplan beweegbare bruggen 2020
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid Gemeente Alphen aan den Rijn

Argumenten

In de eerste fase van het bouwteam, de ontwerpfase, is aan het licht gekomen dat de aanpak en kosten op sommige onderdelen fors afwijken van hetgeen vooraf in het plan van aanpak was voorzien. Dit heeft invloed op de doorlooptijd van het werk en op de totale benodigde investering.

Ten behoeve van het groot onderhoud aan de Koudekerksebrug is in mei 2025 een krediet beschikbaar gesteld ter grootte van € 6,8 miljoen. De actuele raming van de totale kosten op het moment van uitvoering bedraagt € 8,5 miljoen. Een verschil van € 1,7 miljoen.

De extra kosten kunnen worden verklaard door noodzakelijk indexatie van de raming en extreem gestegen kosten van elektrotechnische onderdelen. Een ander deel van de extra kosten kan worden verklaard door noodzakelijke aanpassing aan de uitvoeringswijze door de plaatselijke omstandigheden. In de eerdere raming van het voorlopig ontwerp is te veel uitgegaan van een standaard brug en te weinig nagegaan in welke omgeving het werk moet worden uitgevoerd.

In het bouwteam is nagegaan of er ruimte is voor bijstelling van het ontwerp en of daarmee kosten zijn te besparen. Dat is niet het geval zonder flinke bijstelling van de doelen van het project.

Doelen project

Het groot onderhoud van de Koudekerksebrug zorgt er voor dat de brug in de komende 15 jaar kan functioneren, zonder dat er bijzonder onderhoud noodzakelijk is. De vervanging van de betonnen aanbruggen waarborgt het gebruik voor het vrachtverkeer voor minimaal 25 jaar. Wanneer de aanbruggen niet in het komende werk worden vervangen dient serieus te worden overwogen zwaar verkeer zoals vracht- en landbouwverkeer en openbaar vervoer van de brug te weren.

Door de brug te voorzien van centrale bediening wordt de Koudekerksebrug gelijk gemaakt aan alle andere grote bruggen in Alphen aan den Rijn. Door de bruggen op afstand te bedienen kunnen de openingen beter aansluiten op de behoefte van de scheepvaart en het landverkeer en kan de bediening efficiënter worden ingericht.

Afwijking van geraamde kosten

In het plan van aanpak is een raming gemaakt van het voorlopig ontwerp met prijspeil 2024. Het in 2025 beschikbaar gestelde krediet is gebaseerd op deze raming.

De volgende afwijkingen en optimalisaties zijn in de bouwteamfase onderkend en doorgevoerd in een nieuwe raming van het werk met prijspeil 2027.

- Op de oevers van de brug is nauwelijks ruimte om een werkterrein in te richten. Het werkterrein wordt daarom op pontons in het water ingericht. De doorlooptijd van het werk was voorzien in 12 weken maar zal 16 weken bedragen. De extra weken hebben invloed op de bouwplaats kosten en algemene kosten van het project.
- Om het werk veilig te kunnen uitvoeren wordt de vaarweg gedurende het werk volledig gestremd. Dit maakt het mogelijk een vaste pontonbrug in te zetten in plaats van een pontje. De totale kosten van een tijdelijke pontonbrug zijn lager.
- Daar staat tegenover dat er extra kosten zijn voor een hulpconstructie om de middenpijlers tijdens de werkzaamheden stabiel te houden en de veiligheid voor de werknemers te garanderen.
- De civiele werkzaamheden zijn geoptimaliseerd waardoor minder impact op de omgeving en minder risico’s optreden.
- We worden geconfronteerd met significant hogere kosten voor de componenten en chips van de elektrische installatie, mede veroorzaakt door de grote vraag naar deze onderdelen op de wereldmarkt.
- In de machinerichtlijn worden strengere eisen gesteld aan cyberveiligheid dan ten tijde van het opstellen van het VO.
- Het ontwerp van het aandrijvings- en bewegingswerk is geoptimaliseerd waardoor de levensduur van sommige onderdelen zal toenemen en de kosten van het dagelijks onderhoud zullen afnemen. In het VO is de kostprijs van deze onderdelen te laag ingeschat.
- Het oppervlak van de staalconstructie dat wordt geconserveerd is significant groter dan in het VO was aangenomen.
- In het algemeen zijn alle prijzen geïndexeerd en naar het prijspeil 2027 gebracht en is een realistisch en project gerelateerd budget voor risico’s opgenomen.

In 2025 is inzicht gegeven uit welke onderdelen het toegekende budget bestaat. De huidige kosten zijn in onderstaande tabel op dezelfde wijze ingedeeld om een vergelijking mogelijk te maken. De grootste wijzigingen in de kosten zitten vooral in het onderdeel uitvoeringskosten. De

kosten van voorbereiding, directievoering en omgevingsmanagement vallen uiteindelijk lager uit dan eerder was voorzien.

Koudekerksebrug			
onderdeel	Besluit 2025	Raming 2027	verschil
Uitvoeringskosten	4.400.000	6.526.000	2.126.000
Onderzoeken engineering en BLVC	1.600.000	1.325.000	-275.000
vergunningen en verzekeringen	160.000	50.000	-110.000
risicoreservering	590.000	455.000	-135.000
vergoeding inzet provincie	72.375	72.375	0
	6.822.375	8.428.375	1.606.000
	6.800.000	8.500.000	1.700.000

Financieel
Wanneer alle wijzigingen en optimalisaties doorwerking krijgen in de actuele raming van de voorgenomen werkzaamheden komt dit op een bedrag ter grootte van € 8,5 miljoen. Het beschikbare krediet bedraagt € 6,8 miljoen. Een verschil van € 1,7 miljoen.

Dekkingsmogelijkheden

- Er is een subsidieaanvraag voorbereid op grond van Subsidieregeling erfgoedlijnen trekvaarten. Er is een bedrag van € 300.000 gereserveerd ten behoeve van het project. De Koudekerksebrug is, bij provinciaal besluit van 28 oktober 2025, opgenomen in het maatregelenpakket. De aanvraag kan pas worden ingediend op het moment dat een omgevingsvergunning is aangevraagd en opdracht is gegeven voor de realisatiefase.
- Er wordt een aanvraag voorbereid voor een bijdrage op basis van de subsidieregeling instandhouding monumenten (SIM) bij de rijksdienst voor cultureel erfgoed. Deze aanvraag kan pas worden ingediend op het moment dat een omgevingsvergunning is aangevraagd. De subsidie heeft in principe alleen betrekking op onderhoudswerkzaamheden en niet op restauratie of vervangingen. Eventuele toekenning of en hoogte van een subsidiebedrag zijn nog niet bekend.
- In de opdracht aan de aannemer (fase 2 realisatie) wordt opgenomen dat de brug na gereed komen van het werk nog twee jaar door deze partij wordt onderhouden. Deze kosten maken onderdeel uit van de investering. Gedurende deze twee jaar worden door provincie geen kosten in rekening gebracht aan gemeente voor het uitvoeren van dit dagelijks onderhoud. Voor twee jaar komt dit neer op een bedrag van € 50.000, dat niet ten laste komt van de voorziening civiele kunstwerken.
- Gezien de onzekerheid van de hoogte van de subsidiebedragen en de onzekerheid over het moment dat deze beschikbaar komen, is het niet mogelijk ze op dit moment als dekkingsbron in te zetten.

Beschikbaarheid budget i.r.t. planning
Het werk aan de Koudekerksebrug is gepland voor de periode 18 januari 2027 tot 8 april 2027. Deze periode is niet meer beïnvloedbaar omdat de periode raakvlakken heeft met allerlei anderen projecten waarbij het wegverkeer en vaarverkeer wordt gestremd. Verschuiven van de startdatum houdt in dat het werk met een jaar wordt uitgesteld en opnieuw moet worden gepland in relatie met andere projecten.
De eerste bouwteamfase wordt in augustus afgerond en het werk is dan gereed om in opdracht te geven voor realisatie. Om de planning te kunnen halen is het noodzakelijk uiterlijk per 1 oktober

de opdracht te verlenen. Om dit te kunnen doen is het van belang dat op dat moment voldoende budget beschikbaar is.

Financiële consequenties

Stringent begrotingsbeleid

De werkzaamheden aan de Koudekerksebrug zijn noodzakelijk en onontkoombaar om de brug aan de actuele eisen van veiligheid en beschikbaarheid te laten voldoen. De werkzaamheden zijn er op gericht de brug voor langere tijd veilig en functioneel te houden. De werkzaamheden zijn, in financiële zin, niet voorzien in het beheerplan Civiele kunstwerken of andere programma's. Om de veiligheid en beschikbaarheid te kunnen blijven garanderen dienen de werkzaamheden uiterlijk in 2027 te zijn afgerond. De werkzaamheden zijn zodoende onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar.

Kosten

SSK-raming

Het ontwerp van de eerste bouwteamfase en de totale projectkosten zijn opnieuw geraamd. De budgetraming is uitgevoerd met de SKK-methodiek. De deterministische raming heeft een bandbreedte van 20%. Met 80% zekerheid liggen de totale, reële investeringskosten tussen €7,5 en €9,5 mln. De mediaan tussen deze twee uiterste bedragen ligt op €8,5 mln.

Voor het project Koudekerksebrug is in mei 2025, op basis van de destijds beschikbare kennis, een krediet beschikbaar gesteld ter grootte van €6,8 mln. Dit bestaande krediet is niet toereikend om de volledige kosten van het werk aan de Koudekerksebrug te dekken. Er is een aanvullend bedrag van €1,7 mln nodig om de geraamde kosten te kunnen dekken.

Dekking

Er zijn enkele mogelijkheden om de kosten met subsidies te dekken. Een instandhoudingssubsidie van het RCE en een subsidie met betrekking tot de erfgoedlijn trekvaarten lijken kansrijk. De aanvraag van de subsidies is nog niet ingediend omdat op dit moment nog niet aan de aanvraag vereisten wordt voldaan. De eventuele subsidies kunnen zodoende vooralsnog niet als dekking van de kosten worden ingezet.

De aanvullende investering van € 1.700.000,- wordt in 25 jaar afgeschreven. De kapitaalslasten worden vanaf 2028 afgeschreven en bestaan uit € 68.000 afschrijvingslasten en € 42.500 aan rente (aflopend) per jaar.

De financiële gevolgen, die voortvloeien uit de beschikbaarstelling van dit aanvullend krediet, worden in de Najaarsnota 2026 verwerkt op basis van de bijgevoegde begrotingswijziging.

Er wordt gestart met afschrijven van de investeringen in levensduurverlengend groot onderhoud in het eerste jaar na oplevering. De oplevering van het werk is voorzien in 2027. De lasten van het krediet worden effectief in het begrotingsjaar 2028.

De formele bevoegdheid voor het beschikbaar stellen van een investeringskrediet ligt bij de gemeenteraad. Wanneer de gemeenteraad de middelen beschikbaar stelt, worden deze geplaatst in het projectkrediet Groot onderhoud Koudekerksebrug.

Realisatie

De voorbereiding van de werkzaamheden zijn inmiddels zo ver gevorderd dat in september 2026 de opdracht voor de realisatie van het opgestelde ontwerp kan worden verleend. Deze opdracht,

op dat moment, is noodzakelijk om de uitvoeringsplanning in de periode 18 januari 2027 tot 8 april 2027 te halen. Uitstel betekent dat de werkzaamheden met een jaar moeten worden verschoven en brengt gevolgen met zich mee voor de veiligheid, beschikbaarheid en bereikbaarheid van de brug.

Het reguliere proces van besluitvorming waarin ook de gemeenteraad vooraf in staat wordt gesteld zich over een voorstel voor aanvullend krediet uit te spreken is, zoals gezegd, niet haalbaar als de planning van het werk wordt aangehouden. Een separaat raadsbesluit is niet eerder mogelijk dan in november 2026. Het verwerken van de begrotingswijziging via de najaarsnota 2026 (besluitvorming december 2026) ligt daarom voor de hand. Om de middelen tijdig in te kunnen zetten wordt voorgesteld, vooruitlopend op besluitvorming door de gemeenteraad via de Najaarsnota 2026, verplichtingen te mogen aangaan op basis van het aanvullend krediet. De gemeenteraad wordt geïnformeerd middels de bijgevoegde raadsbrief.

Het college wil meer grip krijgen op de kostenontwikkeling binnen (grote) projecten met een langjarige voorbereiding en de wijze waarop de betrouwbaarheid van toegekende budgetten kan worden verbeterd. Het college zal hiervoor inventariseren welke aspecten van invloed zijn op de kwaliteit van ramingen en risico inschattingen. De uitkomst van dit proces moet leiden tot minder incidenten ten aanzien van tegenvallers bij (grote) projecten.

Bijlage(n):

- Concept begrotingswijziging;
- Concept raadsbrief